

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ saptāśītitaṃaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptāśītitaṃ sargaḥ ॥

bharatasya mūrccayā guhasya śatrughnasya mātṛṇāṃ ca
duḥkhaṃ saṃjñāmāptasya bharatasya guhaṃ prati
śrīrāmaprabhṛtīnāṃ bhōjanaśayanaviṣayē praśnō guhēna taṃ
prati sampūrṇavṛttasya varṇanam

guhasya vacanaṃ śrutvā
bharatō bhṛśamapriyam |
dhyānaṃ jagāma tatraiva
yatra tacchrutamapriyam ॥ 2.87.1 ॥

sukumārō mahāsattvaḥ
siṃhaskandhō mahābhujah |
puṇḍarīkaviśālākṣa -
staruṇah priyadarśanaḥ ॥ 2.87.2 ॥

pratyāśvasya muhūrtaṃ tu
kālaṃ paramadurmanāḥ |
sasāda sahasā tōtraī -
rhadi viddha iva dvipaḥ ॥ 2.87.3 ॥

bharataṃ mūrchitaṃ dr̥ṣṭvā
 vivarṇavadanō guhaḥ |
 babhūva vyathitastatra
 bhūmikampē yathā drumahaḥ || 2.87.4 ||

tadavasthaṃ tu bharataṃ
 śatrughnō'nantarasthitaḥ |
 pariṣvajya rurōdōccai -
 rvisaṃjñahaḥ śōkakarśitaḥ || 2.87.5 ||

tataḥ sarvāḥ samāpētu -
 rmātarō bharatasya tāḥ |
 upavāsakṛśā dīnā
 bharṭṛvyasanakarśitāḥ || 2.87.6 ||

tāśca taṃ patitaṃ bhūmau
 rudatyahaḥ paryavārayan |
 kausalyā tvanusṛtyainaṃ
 durmanāḥ pariṣasvajē || 2.87.7 ||

vatsalā svaṃ yathā vatsa -
 mupaguhya tapasvinī |
 paripapraccha bharataṃ
 rudatī śōkalālasā || 2.87.8 ||

putra vyādhirna tē kacci -
 ccharīraṃ prati bādhatē |
 asya rājakulasyādya
 tvadadhīnaṃ hi jīvitam || 2.87.9 ||

tvāṃ dṛṣṭvā putra jīvāmi
 rāmē sabhrāṭṛkē gatē |
 vṛttē daśarathē rājñi
 nātha ēkastvamadya naḥ || 2.87.10 ||

kaccinna lakṣmaṇē putra
 śrutaṃ tē kiñcidapriyam |
 putrē vā hyēkaputrāyāḥ
 sahabhāryē vanaṃ gatē || 2.87.11 ||

sa muhūrtaṃ samāśvasya
 rudannēva mahāyaśāḥ |
 kausalyā parisāntvyēdaṃ
 guhaṃ vacanamabravīt || 2.87.12 ||

bhrātā mē kvāvasad rātrau
 kva sītā kva ca lakṣmaṇaḥ |
 asvapacchayanē kasmin
 kiṃ bhuktvā guha śaṃsa mē || 2.87.13 ||

sō'bravīd bharataṃ hr̥ṣṭō
 niṣādādhipatirguhaḥ |
 yadvidhaṃ pratipēdē ca
 rāmē priyahitē'tithau || 2.87.14 ||

annamuccāvacaṃ bhakṣyāḥ
 phalāni vividhāni ca |
 rāmāyābhyavahārārthaṃ
 bahuśō'pahṛtaṃ mayā || 2.87.15 ||

tat sarvaṃ pratyānujñāsīd
 rāmaḥ satyaparākramaḥ |
 na hi tat pratyagr̥hṇāt sa
 kṣatradharmamanusmaran || 2.87.16 ||

nahyasmābhiḥ pratigrāhyaṃ
 sakhē dēyaṃ tu sarvadā |
 iti tēna vayaṃ sarvē
 anunitā mahātmanā || 2.87.17 ||

lakṣmaṇēna yadānītaṃ
 pītaṃ vāri mahātmanā |
 aupavāsyāṃ tadākārṣīd
 rāghavaḥ saha sītayā || 2.87.18 ||

tatastu jalasēṣēṇa
 lakṣmaṇō'pyakarōt tadā |
 vāgyatāstē trayāḥ sandhyāṃ
 samupāsanta saṃhitāḥ || 2.87.19 ||

saumitristu tataḥ paścā -
 dakarōt svāstaraṃ śubham |
 svayamānīya barhīṃṣi
 kṣipraṃ rāghavakāraṇāt || 2.87.20 ||

tasmin samāviśad rāmaḥ
 svāstarē saha sītayā |
 prakṣālya ca tayōḥ pādau
 vyapākrāmat salakṣmaṇaḥ || 2.87.21 ||

ētat tadiṅgudīmūla -

midamēva ca tat tṛṇam |

yasmin rāmaśca sītā ca

rātrim tām śayitāvubhau || 2.87.22 ||

niyamyā pṛṣṭhē tu talāṅgulitravāñ -

śaraiḥ supūrṇāviśudhī parantapaḥ |

mahaddhanuḥ sajjamupōhya lakṣmaṇō

niśāmatiṣṭhat paritō'sya kēvalam || 2.87.23 ||

tatastvahaṃ cōttamabāṇacāpabhṛt

sthitō'bhavaṃ tatra sa yatra lakṣmaṇaḥ |

atandritairjñātibhirāttakārmukai -

rmahēndrakalpaṃ paripālayaṃstadā || 2.87.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē

ayōdhyākāṇḍē saptāśītitamaḥ sargaḥ ||